

Verdien av forebygging – og hva koster det om vi ikke gjør det?

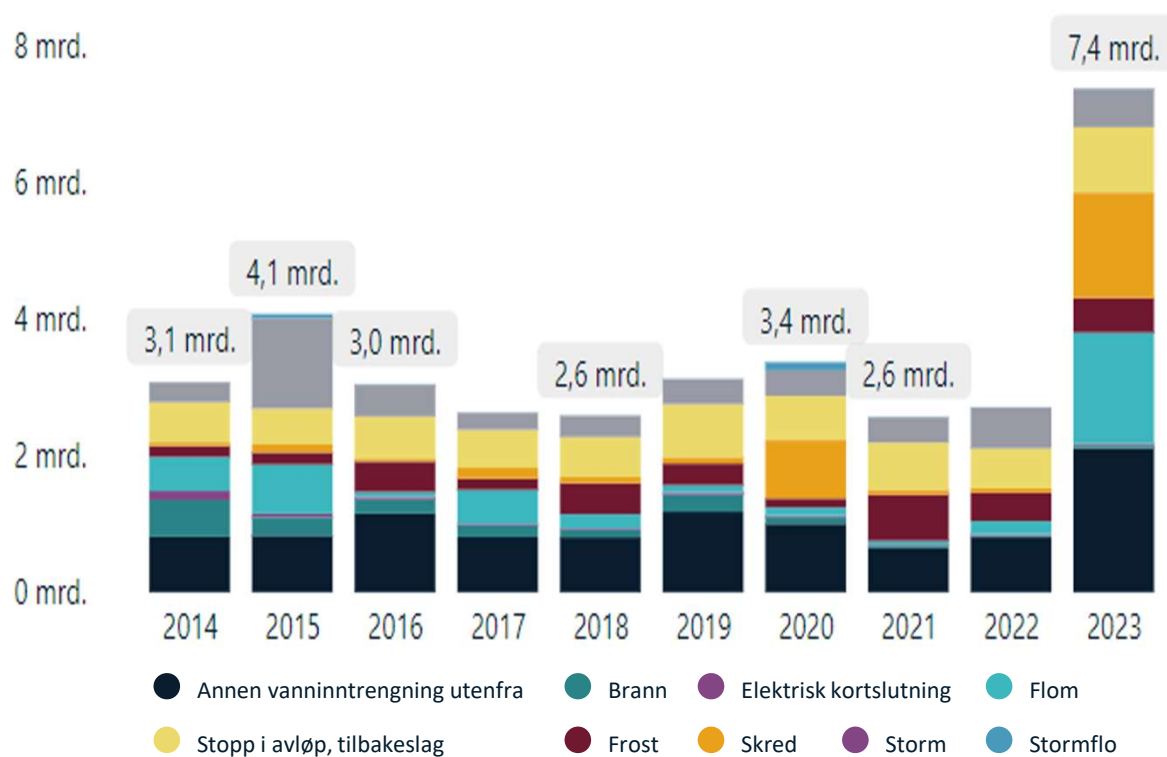
Tirsdag 07.05.2024
Kristian Ruth

Agenda

- 1** Hva koster vær- og naturskader samfunnet
- 2** Hva er verdien av forebygging
- 3** Hvordan skal vi lykkes med forebygging

Vær- og naturskader koster samfunnet mye penger hvert år

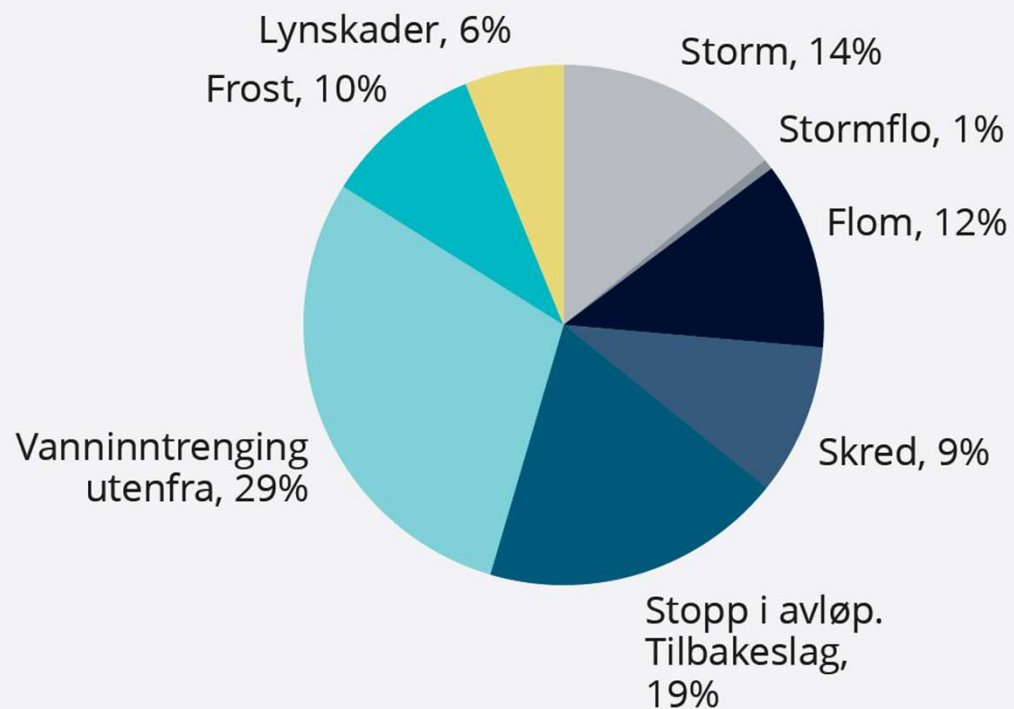
Erstatningsutbetalinger pr. år

- 1 35 milliarder i utbetalinger for skader på bygning og innbo som kan skyldes naturhendelser eller vær de siste 10 år
- 2 2023 var det **dyreste skadeåret for vær- og naturskader noen sinne**, 7,4 milliarder

Værrelaterte skader koster aller mest

Erstatningsutbetalinger siste 10 år

- 1** Rundt halvparten av de 35 milliardene er vannskader i tettbygde strøk (uekte naturskader)
- 2** Siden 2008 har vannskadeerstatningene etter nedbør **mer enn tredoblet seg**

År med store skadeutbetalinger kommer hyppigere og hyppigere

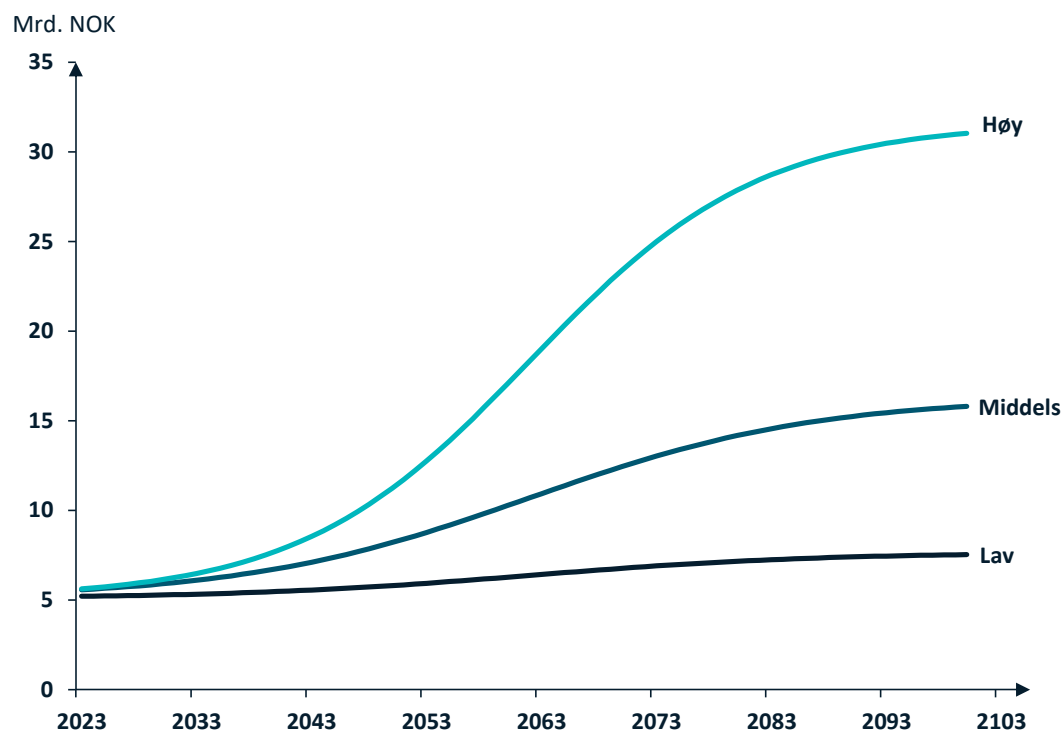
De 10 verste årene med skadeutbetalinger

**Våtere villere
vær er her nå!**

Kostnadene til vær- og naturfarehendelser er ventet å øke fremover

Forventet årlig samfunnsøkonomisk kostnad av vær- og naturfarerelaterte hendelser

- 1** Den samfunnsøkonomiske kostnaden av vær- og naturfarehendelser er anslått til 5,5 mrd. per år i dag
- 2** Rapporten anslår at denne kostnaden er forventet å øke til 19 mrd. per år i 2100, med dagens nivå på innsats for å redusere vær- og naturfare

Agenda

- 1 Hva koster vær- og naturskader samfunnet
- 2 **Hva er verdien av forebygging**
- 3 Hvordan skal vi lykkes med forebygging

Det lønner seg å forebygge – to eksempler fra virkeligheten

Kongsten Hageby - Fredrikstad

Det er viktig å gjøre tiltak når man uansett skal gjøre utbedringer

Stryn

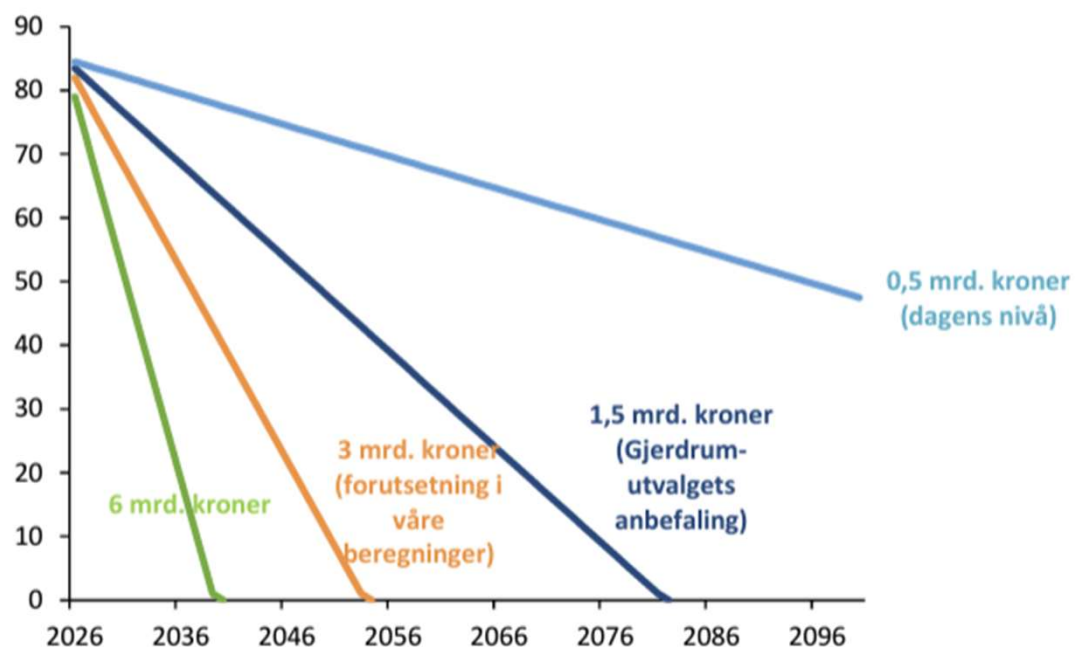

Ikke angitt	Steinskred	Undervannsskred	Snøskred	Løsmasseskred
Leirskred	Jordskred	Flomskred	Isnedfall	Utglidning

Sikring av skred og flom gir en besparelse på 4,8 og 6,2 kr pr. krone brukt

Med dagens bevilgninger vil vi ikke dekke det forventede sikringsbehovet for bygninger innen 2100

Resterende sikrings- og forebyggingsbehov ved fire ulike årsbudsjett (i milliarder 2023-kroner)

- 1** FOSS-rapporten fra NVE anslår sikringsbehovet til 85 milliarder kroner for eksisterende bygningsmasse
- 2** Med dagens bevilgningsnivå på rundt en halv milliard kroner per år vil ikke sikringsbehovet bli dekket innen 2100

Agenda

- 1 Hva koster vær- og naturskader samfunnet
- 2 Hva er verdien av forebygging
- 3 Hvordan skal vi lykkes med forebygging**

Hvordan skal vi lykkes med å forebygging?

1 Forebyggingstiltak må få vesentlig økt finansiering

2 En helhetlig plan og styring av forebygging må på plass

3 Kommunene må settes bedre i stand til å forebygge

4 Man må benytte den dataen man allerede har bedre

Rapporten fra Menon og NGI viser tydelig at:

Det lønner seg å forebygge

Vi forebygger for lite i dag

Hvordan skal vi lykkes med å forebygging?

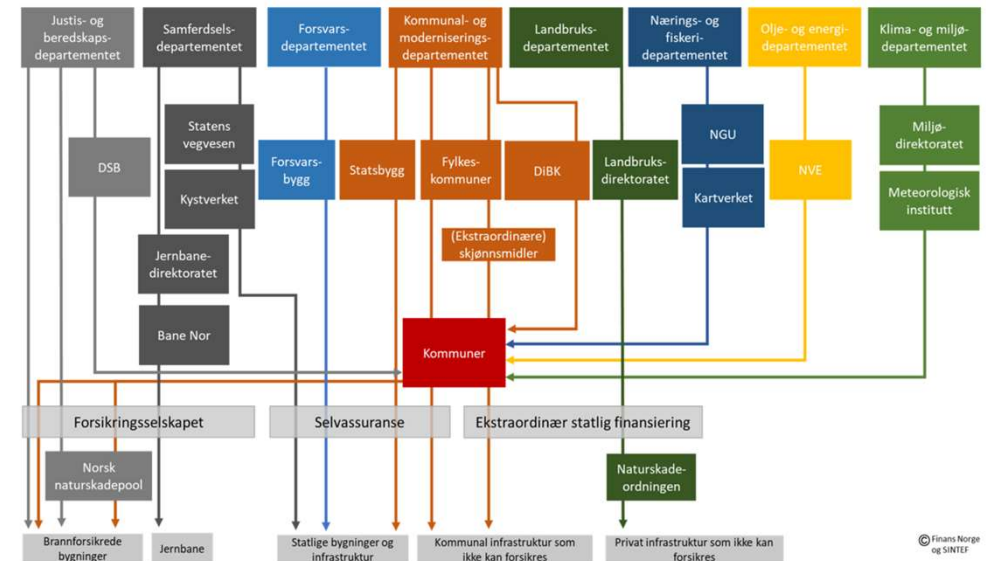
1 Forebyggingstiltak må få vesentlig økt finansiering

2 En helhetlig plan og styring av forebygging må på plass

3 Kommunene må settes bedre i stand til å forebygge

4 Man må benytte den dataen man allerede har bedre

Ansvarsforholdene for forebygging er i dag kompliserte

Hvordan skal vi lykkes med å forebygging?

1 Forebyggingstiltak må få vesentlig økt finansiering

2 En helhetlig plan og styring av forebygging må på plass

3 Kommunene må settes bedre i stand til å forebygge

4 Man må benytte den dataen man allerede har bedre

1) Kommunene bør få et tydeligere sikringsansvar

2) Kommunene bør få vesentlig økt finansiering (og distriktsandelen bør behøvsprøves)

Hvordan skal vi lykkes med å forebygging?

- 1 Forebyggingstiltak må få vesentlig økt finansiering
- 2 En helhetlig plan og styring av forebygging må på plass
- 3 Kommunene må settes bedre i stand til å forebygge
- 4 Man må benytte den dataen man allerede har bedre**

Kunnskapsbanken må få finansiering til videre drift og utvikling

Takk for at du ville besøke kunnskapsbanken.

Kunnskapsbanken inneholder informasjon om risiko og sårbarheter for naturhendelser basert på data fra ulike kilder.

Siden du forsøkte å gå til er for tiden dessverre ikke tilgjengelig...

Finans
Norge

Seks overordnede barrierer/suksessfaktorer for å realisere samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak mot naturfare

Informasjon om risiko	Beslutningsunderlag	Samarbeid	Ansvarsforhold	Økonomiske incentiver	Finansielle rammer
<ul style="list-style-type: none">• Risikoen må i størst mulig grad være kjent for de som har virkemidler til å redusere risikoen	<ul style="list-style-type: none">• Det må være bevissthet og kompetanse til å identifisere det lønnsomme tiltaket	<ul style="list-style-type: none">• I den grad de lønnsomme tiltakene krever samarbeid på tvers av etablerte strukturer er samarbeid/samhandling avgjørende	<ul style="list-style-type: none">• Tydelig ansvarsdeling bidrar til at relevante aktører tar ansvar for klimatilpasning	<ul style="list-style-type: none">• De som sitter med tiltakene for å redusere risikoen bør møte kostnaden av mangelfull forebygging	<ul style="list-style-type: none">• Ansvarlig virksomhet må ha økonomisk handlingsrom til å finansiere tiltaket